

Izhaja vsak četrtek ob 10. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša: — celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in nanzanila sprejema upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Na sv. Goro!

V nedeljo dne 21. aprila priredi „Slovensko katoliško delavsko društvo“ v Gorici skupno z ženskim društvom „Skalnica“ procesijo na sv. Goro, katere se udeležijo tudi druga bratska društva v mestu in na deželi Sv. maša do ob 3 $\frac{1}{2}$ zjutraj v cerkvi sv. Ignacija; po sv. maši skupno obhajilo in potem odhod iz cerkve okoli 4 $\frac{1}{2}$. Na sv. Gori bo okoli 9. ure govor. Po govoru bo sv. maša in potem litanije z blagoslovom. Pri procesiji bo veljal ta red: Naprej pojde križ, za njim zastave moških društev, ki se udeležijo, pred duhovščino zastava „Slov. kat. del. društva“, za duhovščino zastava društva „Skalnica“ in za njo zastave drugih ženskih družb, ki se udeležijo.

Glede sv. odpustkov veljajo določbe rimskega papeža Leona XIII. Po teh določbah dobe popolni odpustek enkrat v letu vsi verni, kadarkoli obiščejo sv. Goro, prejmejo sv. sakramente in molijo po namenu sv. Očeta za sv. katoliško cerkev in odpustek 200 dni, kadarkoli le obiščejo v milosti Božji svetogorsko cerkev.

Vsem udeležencem priporočamo lepo obnašanje in red. Vse v slavo Bogu in čast Mariji Devici!

Kdo je delal?

Lažnjiva cunja ki sliši na ime „Soča“ in nje umazani sinček „Primorec“ stegujeta že zopet svoja umazana jezika in sikata proti „Sloginemu“ kandidatu za tolimsko glavarstvo in

kanalski okraj, češ da ima vsak dan 25 prostih ur, katerih ne vé kako porabiti, z očitnim namenom, da bi ga smešila in delala zaničljivega pred javnostjo. Ali pokazalo se je tudi v tem slučaju, da hudobija imenovanih cunj je večja nego njih pamet.

Ali mislita ta dva lažnika in obrekovalca, da poslaniški posli se dajo opravljati zunaj časa, ali istodobno z zasebnimi posli poslanca? Kar je omejeno, vrši se v mejah časa, nad časom je le večnost. Po tem takem potrebuje tudi poslanec časa za svoja poslaniška dela, iz česar sledi, da v tem pogledu je tisti poslanec boljši, ki ima več prostega časa na razpolago za svoje volivce. Zato pa je dr. Gregorčič s tega stališča najboljši poslanec, ako je res, kar trdita umazanca, da ima vsak dan 25 ur prostega časa za svoje volivce.

Da v resnici tak poslanec, ki je prost drugih poslov, najlože deluje za volivce, nam pričuje vsaklanja skušnja, katera dokazuje tudi nasprotno, da poslanec, ki je siljen skrbeti in izrabljati čas do slednje minute za svoje zasebne posle, ne more zastopati koristi svojih volivcev.

O priliki, ko je goriškim Slovincem pretila nevarnost, da dobijo po novem volivnem redu samo dva državna poslanca; ko je bilo ministerstvo že naročilo namestništvu v Trstu, naj sestavi volivne okraje v tem zmislu; ko je bilo namestništvo že sestavilo in odposlalo poročilo in predlog z vsebino, da Kras in Gore naj volijo skupaj enega poslanca ter goriška okolica za se enega; pripomoglo je „25 ur prostega časa na

dan“, da je dr. Gregorčič izposloval premembo ter dosegel tretji mandat za Slovence. Ker je imel 25 ur — po Sočini štetvi — prostega časa na dan, bilo mu je mogoče, da je hitel v Trst in na Dunaj po delavnem času, ko ni zboroval državni zbor, ter stavljal namestništvu in ministertvu pred oči, kakšna krivica bi se godila goriškim Slovincem, ako bi obveljal prvotni vladni namen. „Slogin“ odbor in načelo „Slovanske zveze“ so pričla teh korakov, brez katerih ne bi imeli Slovenci na Goriškem tretjega mandata. Umazana lista očitata dr. Gregorčiču „25 ur prostega časa“, prav tisto, kar je omogočilo, da je dosegel goriškim Slovincem tako lep in trajen uspeh.

Bivšemu poslancu napredne stranke umazanca ne očitata 25 ur prostega časa; molčita pa tudi o tem, da njegovo delo je bilo povsem negativno, kar je popolnoma naravno, kajti doma kmetijo obdelovati, gostilno voditi, županovati, raznim odborom in svetom predsedovati ali prisostvovati, pa ob enem na Dunaju poslančevati, je reč nemogoča.

In vse to ni napredno stranko nič zmodrilo, katera zopet vsiljuje na Tolminkem kandidata, ki bo moral ali sebe in svoje posle zanemarjati, za katere potrebuje 26 ur na dan, ako bo voljen, ali pa posnemati v poslaniških poslih svojega prednika, ki ga je imel ves čas njegovega trudapolnega delovanja pred očmi, od katerega se je lahko naučil, kako ne gre poslančevati.

Ako umazana lista očitata dr. Gregorčiču brezdelavnost v javnem živ-

ljenju in za narodove koristi, delata mu krivico, katero s prsti otipa lahko vsakdo, ki pozna od blizu napredek goriških Slovencev v gospodarskem, narodnem in kulturnem oziru, za kateri napredek si je pridobil dr. Gregorčič v zadnjih 25 letih najlepših zaslug. Naprednjaki sami, ki stvarno sodijo, mu ne odrekajo dela in zaslug, marveč mu jih odkrito priznavajo. Le lažnjivi cunji ne nehata blatiti moža, kateremu njihov lastnik ni vreden odvezati jermenov na čevljih.

Nekaj imata umazanca pa vendar prav, da namreč dr. Gregorčič premalo ali nič ne dela za se. To mu je očital že pred leti tudi dr. Tuma, kateri je dodal, da radi tega mora pasti. Mi pa pravimo, da dr. Gregorčič ne sme pasti, kajti takih mož potrebuje, ki iz ljubezni do naroda prej sebe pozabijo, ko svojo dolžnost in blaginjo naroda.

Ako bi dr. Gregorčič ne bil ničesar vstvaril ko „Šolski Dom“, kateremu je prirastel „Mali Dom“, bilo bi razloga dovolj, da so mu goriški Slovenci na veke hvaležni. Inorodci nas zavidajo za moža, katerega lažnjivi cunji sramotita in ponižujeta pred domačini. Kam smo prišli? Kako naj sodi svet o takih naših rojakih?

Tolminko glavarstvo in kanalski okraj sta poklicana, da izkazeta v imenu vseh zavednih in rodoljubnih Slovencev na Goriškem zaupanje in čast možu, ki jo s svojim nesebičnim in neutrudnim, tihim pa uspešnim delovanjem zasluži v polni meri. Osebna strast zaslepljenca, ki preganja moža, ker je na polji njegovi dobičkariji, in slabo poučenih

LISTEK.

Dobri gospodar in zlobni vrag.

(Iz narodnih pripovedk L. N. Tolstega; poslovenil F. B.)

V starih časih je živel bogat gospodar. Vsega je imel v izobilju. Mnogo hlapcev mu je službovalo. In hvalili so hlapci dobrega gospodarja, rekoč:

„Pod milim nebom ne najdeš boljšega gospodarja, kakor je naš. Preživlja nas, gorke nas oblači in z delom nas nikdar preveč ne sili. Nikogar ne zmerja in na nikogar se ne jezi, kakor delajo drugi gospodarji, ki mučijo svoje hlapce hujše kakor živino; kaznujejo jih za vsako malenkost, naj so krivi ali nedolžni in nikdar jim ne privoščijo lepe besede. Naš gospodar pa ravna in govori z nami kakor se spodobi. Pravzares, ne želimo si boljšega življenja.“

Tako so hvalili hlapci svojega gospodarja. In glej, to je razjezilo vraga, da žive hlapci dobro pri svojem gospodarju in ga ljubijo.

In premotil je vrag enega izmed hlapcev, ki mu je bilo ime Aleb. Premotil ga je in mu naročil, naj pridobi

tudi druge hlapce. Ko so nekoč počivali hlapci od dela in hvalili gospodarja, tedaj se je dvignil Aleb in jim je prigovarjal:

„Po nepotrebnem, dragi prijatelji, hvalite dobroto gospodarjevo. Delaj vragu po volji in tudi vrag te bo hvalil. Mi svojemu gospodarju pošteno služimo in v vseh rečeh delamo, kakor on hoče. Da si le on zmislil kako reč, že storimo to; misli njegove uganemo. Zakaj bi se torej on ne razumel dobro z nami? Toda... nehajte enkrat delati po njegovi volji, storite mu kaj hudega, in on bo kakor drugi zli gospodarji, poplačal zlobo z zlom.“

In sporekli so se hlapci z Alebom. Sklenili so z njim stavo. Ako ne bo Aleb mogel razsrditi svojega dobrega gospodarja, izgubi svojo praznično obleko, ako pa se mu posreči, obljubili so mu ostali hlapci vsak svojo praznično obleko in so obenem zatrdili, da ga bodo varovali pred gospodarjem, ako bi ga hotel kaznovati.

Sklenili so stavo, in Aleb je obljubil, da drugo jutro razsrdi svojega gospodarja.

Služil je Aleb pri svojem gospodarju za ovčarja in je čuval drage plemenske koštrune,

In glej, ko je prišel drugo jutro

gospodar z gosti v ovčnjak in jim pričel razkazovati svoje ljubljene koštrune, mignil je vragov najemnik Aleb svojim tovarišem: „Glejte, zdaj bom razkačil gospodarja“. Zbrali so se vsi hlapci, da gledajo skozi vrata in čez ograjo, vrag pa je zlezal na hruško in je raz noz gledal v ovčjak, kako mu bo služil njegov najemnik.

Hodil je gospodar po dvoru ter razkazoval gostom ovce in jagnjeta, pokazati jim je hotel tudi svojega najboljšega koštruna. „Dobri so“ — pravi — „tudi drugi koštruni, a oni z debelimi rogovi se ne da preceniti; ljubši mi je kakor punčica v očesu“. Gostje gledajo po čredi, a ne morejo zapaziti dragega koštruna. Komaj se nekoliko ustanovijo ovce, že jih požene vragov najemnik, kakor bi to delal slučajno, naprej, in vse ovce se pomešajo. Gostje ne morejo razbrati pravega koštruna. To se je zdelo gospodarju že preveč in zato reče: „Aleb ljubi moj, ujemi debelorogega koštruna!“

Da mu je le namignil gospodar, že je skočil Aleb kakor lev med koštrune in je zagrabil najdražjega za volno. Medtem pa je prijel z drugo roko koštruna za levo zadnjo nogo, dvignil ga je pred gospodarjevimi očmi v zrak, po-

tegnil mu nogo navzgor — in počila je noga koštrunova kakor trska. Pod kolencem jo je zlomil.

Zabeketal je koštrun in je pal na prednje noge. Gostje in hlapci so se razžalostili, vrag pa se je zakrohotal, ko je videl, kako umno je izvršil Aleb svoja dela.

Gospodarju so se oči potemnile in čelo se je nagrbančilo; glava mu je klonila navzdol in niti besedice ni znil. Molčali so tudi gostje in hlapci...

Čakali so kaj bo. Gospodar je pomolčal, nato je stresnil z glavo, kakor bi se hotel otresti grešnih misli. In dvignil je oči proti nebu. Zginile so gube s čela; nasmehnil se je gospodar in pogledal ljubeznjivo Aleba: „O Aleb, Aleb! tvoj gospodar ti je velel, da me razjeziš; toda moj gospodar je umnejši od tvojega. Ti nisi mene razsrdil, a jaz bom razsrdil tvojega gospodarja! Ti si hotel, Aleb, da te kaznujem in spodim iz službe; toda vedi, jaz te ne bom kaznoval in ne spodim iz službe. Takaj vpriči gostov ti vse odpuščam — nalašč! In šel je dobri gospodar s svojimi gosti v hišo.

Vrag pa je zaskrtal z zobmi, skočil je z drevesa in se udrl v zemljo.

ljudij, ki menijo, da je nečastno sprejeti dobro iz rok duhovnikov, naj ne moti nikogar, ki se šteje med zavedne in neodvisne Slovence.

Volilni boj.

Krasno uspeli shod v Cerknem.

V nedeljo popoldne se je vršil v Cerknem v ponositih „Gospodarskem domu“ krasno uspeli volilni shod „Sloga“, na katerem je bilo zbranih nad 350 mož. Za predsednika je bil izvoljen novaški kurat g. Abram, kakor je dr. Dermastija iz Gorice v krepkih potezih orisal verski in gospodarski program naše stranke. Drugi govornik je bil kandidat dr. Anton Gregorčič, viharno pozdravljen od zborovalcev. Kandidat je najprvo poročal o svojem delovanju ter zahteval program, po katerem hoče v bodoče delovati za svoje volivce. Dejal je: „Vaše potrebe so moj program!“ (Veliko odobravanje). V prvi vrsti bo treba skrbeti, da se izboljšajo dež. finance. V ta namen je treba, da država prevzame od dežele več bremen. Ustanoviti se morajo zavarovalnice proti uimam v deželni ali državni upravi. Vojaško breme naj se kmečkemu stanu olajša; in sicer se mora voj. službena doba znižati s 2 leti in vojakom-kmečkim sinovom se mora ob času nujnega poljskega dela dovoliti dopust, da bodo lahko pomagali doma in s tem prihranili drage delavske moči. Zborovalci so kandidatu burno pritrdili. Nato je govoril vođa Sv. Premraon o bodočem državnem zboru, ki bo stal v znamenju kmečkega vprašanja. Za kmetijstvo je doslej zakonodajstvo premalo skrbelo. Dvigniti bo treba različne panoge kmetijstva, predvsem živinorejo. Neobhodno potrebne kmetijske stanovske zadruga. Skrbeti bo treba, da se bo kmet strokovno izobraževal. Današnje kmetijske šole ne odgovarjajo svojim zahtevam. Ljudsko šolstvo se mora preustrojiti tako, da se bo že v ljudskih razredih kmečkim sinovom vepijalo veselje in ljubezen do kmetijstva s tem da se jim bo delil tudi praktičen pouk v kmetijstvu. Naša stranka je v prvi vrsti kmečka stranka. Zato naj vsi zavedni kmečki volivci glasujejo za kandidata te stranke, dr. Gregorčiča. (Veliko odobravanje). Predsednik g. Abram pozivlje zborovalce, ki so za navzočega kandidata naj vzdignejo roke. Kandidatura dr. Gregorčiča je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta. Nato je govoril župan g. Kosmač o pomanjkanju prometnih sredstev z ozirom na Cerknjansko. Povdarjal potrebo povzdige živinoreje in spremembe lovskega zakona. Smrt zajcu, ki dela škodo na našem sadnem drevju. G. Gabrijel Bevk je pozival volivce, naj 14. maja vsi grejo na volišče za kmečkega kandidata dr. Gregorčiča, ki je tudi za „Gosp. dom“, v katerem se vrši zborovanje, izposloval izdatno podporo. G. dekan dr. Knava je povdarjal kandidatovo nesebičnost. Naglašal je, da v dolednem času postane Gorica slovenska in da se to zgodi po zaslugi in nesebičnosti gospoda kandidata. Nato sta še dr. Dermastija in predsednik pozivljala navzoče, naj se vsi do zadnjega udeleže volitev ter tudi pri drugih vstrajno uplivajo, da bo sijajno zmagal naš kandidat dr. Anton Gregorčič. Nato je bil ob nepopisnem navdušenju zaključen sijajni shod.

Za dr. Gregorčiča.

V nedeljo, dne 14. t. m., se je vršil na Kalu pri Bovecu volilni shod za občinarje iz Kala in Koritnice. Ker smo spoznali, da tri naše največje svetlinje: našo sveto vero, naš milni slovenski narod in naše kmečke zahteve — najbolj pozna in krepko zagovarja naš vrli kandidat dr. Anton Gregorčič, zato smo navdušeno zaklicali: Živio dr. A. Gregorčič.

14. maj — kmečki praznik!

Iz Bukovega.

Volivci! V nedeljo dne 14. aprila ste čuli program društva „Sloga“, in videli svojega kandidata ter ga pozdravljali z navdušenostjo. Toda pozivljam Vas občani v geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ da dne 14. maja pridite vsi do zadnjega na volišče, da pokažete nasprotnikom, kar jim gre! Dne 14. maja bodi velik kmečki praznik! Na ta dan se lahko iznebite nebodijih traba liberalnih pijavk. Na ta dan lahko vržete raz svojih ram mersikatero težnjo svojega stanu. Ne ta dan se lahko izkažete

kot pravi možje krščansko-socialnih nazorov; ta dan lahko zapišete v listino zgodovine z zlatimi črkami, ako oddaste svoje glasove krščansko-socialnemu kandidatu. V svesti sem si, da volivci Bukovskega okraja oddaste svoje glasove našemu kandidatu dr. Ant. Gregorčiču. Zavedni volivci, agitirajte med svojimi prijatelji in znanci za Gregorčiča in dne 14. maja bode gotovo sijajna zmaga. Liberalci, Pokažite se jasno! — Poglejmo si iz oči v oči, in stopimo si nasproti. Kdo bode zmagal? Kvišku dvignimo zastavo v slovenskih barvah s križem v sredi, da jo vsakdo vidi, pa hajdimo v boj za našo stvar! Volivce.

Liberalcem nobene vere!

Iz baške doline.

V nedeljo so imeli liberalci shod v Grahovem, kjer je znani dr. Treo iz Gorice priporočal za poslanca dr. Gruntarja iz Tolmina. Še svoj živ dan nismo ničesar slišali, da bi bil ta tolminski advokat kaj storil za nas kmete; medtem ko je gospod dr. Gregorčič veliko storil za naše kraje. Tako Vam povem, gospod urednik. Liberalci so doslej nas kmete imeli za same butce in tepce. Čeravno kmet, bi bil vseeno vsakdo, ki le količkaj bere, govoril bolj pametno ko tisti dr. Treo iz Gorice. Če bodo tega gospoda pošijali okrog, priporočat Gruntarja, bodo liberalci še tiste izgubili, ki jih imajo. Brali smo po listih, da je tadr. Treo na shodih po Krasu, ko je vodil okrog kandidata Štoklja, zelo zabavljaj čez gospoda dr. Gregorčiča, da za Kras ni naredil nič, ampak vse le za Tolminsko. Ko pa sedaj čez en mesec pride gori k nam, pa nam pridiga, da dr. Gregorčič za gore ni nič storil. Zato se prašamo mi kmetje: Ali se je v enem mesecu spremenila resnica, ali pa so se obrnili možgani v glavi doktor Treota. Vedel sem da liberalcu ni mnogo verjeti, sedaj pa me je dr. Treo prepričal, da liberalcu ni nič verjeti!

Kdor se enkrat zlaže, mu tudi drugič ne verjamemo radi. In liberalnim lažnjivcem naj bi verjel kak kmet, ko vpijejo, da bodo delali za kmeta! Pametnih kmetov ne bodo dobili zase! Dobro vemo, da skrbe le za svoj žep. In ravno, ker je dr. Gruntar liberalce, ga ne bomo volili, ampak dr. Antona Gregorčiča, ki je že dosti storil za nas. Vsi trezni in pametni kmečki možje in fantje, zapišite dne 14. maja na volilni listek: dr. Anton Gregorčič!

Sijajen shod v Šempasu.

V nedeljo popoldne se je vršil v Šempasu v hiši rajn. župana pl. Monarja številčen obiskan shod volivcev iz Šempasa, Vitovelj, Oseka, Oseka, Ozeljana in St. Mihela. Udeležilo se je shoda 450 do 500 mož. Zborovanje je otvoril odbornik „Sloga“ in dež. posl. župnik Grča, ki je predstavil kandidata Josipa Fona ob živahnih pozdravih od strani volivcev. Na predlog župana g. Lebana je bil izvoljen za predsednika shoda dež. poslanec, župnik g. Grča, za podpredsednike je zbor izvolil sledeče gospode: župana Lebana iz Šempasa, mesarja in posestnika Antona Kožuha iz Vitovelj in podžupana ozeljanskega Skarabota; za zapisnikarja je bil izvoljen obč. tajnik g. Ivan Batič.

Viharno pozdravljen je začel nato govoriti kandidat g. Josip Fon, ki je povdarjal, da hoče delovati skozi in skozi po „Sloginem“ programu. Povdarjal je potrebo sloge, ki pa se ne bo dosegla na ta način, kakor jo hočejo nekateri, namreč z ustanovitvijo nove kmečke stranke. Taka stranka je nepotrebna, ker po izreku voditelja te stranke bi ne bilo med nami in njo ne v verskem ne v gospodarskem oziru nobenega razločka. Nato je razlagal gospodarski program, posebno povdarjajoč potrebo, da se razbremenijo kmečka posestva in skrajša vojaška službena doba. Govorniku so volivci glasno pritrdjevali. Nato je urednik Kremžar osvetlil na podlagi dejstev, kakšni ljudski prijatelji so liberalci, kateri danes vsiljujejo kandidata, ki se še na shod ne upa, delajo se prijazne kmetu, a njihova preteklost kaže, da niso res. Pred vsem so se z vso silo do zadnjega ustavljali volilni reformi, po kateri je prišel kmet do svojih toliko časa mu odrekanih pravic. Sedaj pa se delajo kmetu prijazne, da bi aa premetili in bi z njegovo pomočjo izvršili svoje načrte, ki je razporoka in svobodna šola. Ljudstvo pa je dovolj zvedno in razsodno,

da ne bo šlo za njimi, ampak volilo kandidata, ki ga priporoča „Sloga“. „Slogini“ poslanci so še vedno potegovali za kmečke koristi in zato naj vsak volivec dne 14. maja glasuje za kandidata, ki kandidira na „Sloginem“ programu in to je sodni tajnik g. Josip Fon. (Veliko odobravanje). Nato je ob navdušenem odobravanju g. vikar Franko opozarjal kandidata na potrebo volivcev iz tega kraja. Posebno naj se zavzame za cesto od Šempasa v Trnovski gozd, potem za prvaško cesto ter naj sploh oskrbi za kmečke potrebe. K sklepa pozivlje navzoče, naj vsi brez izjeme volijo dne 14. maja g. Fona. (Navdušeno odobravanje). G. župnik Grča pozivlja, da liberalni poslanci niso nič delali, ampak še celo ovirali „Slogine“ poslance v delu, kadar so kaj koristnega hoteli storiti za kmeta. „Slogini“ poslanci so dosegli, da je prejela učitnino v svojo upravo dežela oz. država, vsled česar ima dežela na leto nad 100.000 kron dobička, med tem ko je ta denar šel poprej v žep liberalnega bogataša. (Ogorčenje). Župan g. Lebana pozivlje navzoče, naj se izreko za kandidata g. Josipa Fona. Ko je predsednik dal kandidata na glasovanje, je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta.

Kandidat g. Fon se zahvali za zapiranje ter povdarja, da hoče ostati v vednem stiku z volivci, ker bo le tako mogel zaznati njih želje in se potegovati za nje. (Odobravanje). Nato g. župnik Grča še navaja, kako so liberalci delali v Gorici proti „Krojaški zadrugi“ in „Šolskemu domu“, iz česar se vidi, da oni niso pravinarodnjaki. G. vikar Franko naglašja, da je g. Fona postavil za kandidata zbor zaupnih mož iz celega okraja. Na tem zboru pa so bili le 3 duhovniki; vsi drugi so bili kmečki možje. Laž je torej, če kdo pravi, da so ga postavili duhovniki. Zato naj 14. maja vsak gre z vol. listkom v roki na volišče za kandidata, ki ga je postavil zbor kmečkih zaupnih mož, in to je sodni tajnik Fon. (Navdušeno odobravanje). Nato je g. predsednik ob navdušenih živjoklicih na kandidata zaključil sijajni shod.

Gabrščekov shod na Veliki Otavi v Ozeljanu.

Izvrševalni odbor narodne napredne stranke je sklical in imel volilni shod dne 14. aprila na Veliki Otavi. Iz Gorice so došli: Gabršček, Levpušček, Šorli in Drejec brat. Vabila na ta shod so raznašali po Ozeljanu in sv. Mihelu. Agitatorji skranke so tudi po popoldanski službi božji v Šempasu pred cerkvijo vsiljevali vsakomur, ki jim je prišel pred oči. Večinoma so pa listke takoj raztrgali. Glede na veliko agitacijo pa je bila udeležba iz Šempasa sramotno pičla; celo priznani naprednjaki se niso odzvali. Iz Ozeljana in sv. Mihela je došlo vkljub vsaj veliki agitaciji ogromno število — komaj 80 poslušalcev. Koncem shoda je došlo še nekaj Ozeljancev in sv. Mihelecev, vračajočih se domov iz šempaskega shoda. Ta dohod je liberalnega generala jako prijetno dirnil, misleč, ti so tudi naši.

Nekoliko po 3 uri je g. podžupan Franc Špacapan, voditelj liberalnega gibanja v Ozeljanu otvoril shod. On, kot predsednik krajnega odbora napredne stranke, je, posnemajoč svojega Giulajskega generala se kratkomalo sam imenoval predsednikom shoda ter dal prvo besedo Gabrščeka.

Znani liberalni junak hitro pograbi priložnost ter začne udrihati z velikim batom po naših zaslužnih možeh. V svoji predrznosti prišel je tako daleč, da je očital poslancu Gregorčiču šest letno brezdelnost ter izrabljaj v to staro, oguljeno frazo, da ima Gregorčič na dan 25 prostih ur in da se je Pajerju dobrikal. Povdarjal je, da ako pride narodno napredna stranka v državno hišo, bodo narodu priborili zlate čase. Precej na to pa je trdil, da je naš narod že ves prihodnji rod potlačen in uničen. Čudno, kako to štima? Rekel je nadalje ako pride „Slogina“ stranka v državni zbor, bo zopet v prihodnji 6 letni dobi vladala suša, zato priporoča voliti naprednjaškega kandidata Miha Gabrijelčiča.

Na to je dobil besedo g. Levpušček. Ta je potrjeval Gabrščekovo govorenje ter poslušalce nagovarjal, naj obrnejo hrbet dr. Gregorčič-u. K besedi se je oglasil domač nadužitelj g. L. Likar. Povedal je, da je bil tudi on svoj čas zaupnik napredne stranke. Spoznal pa je, da ta stranka je sicer postavila lep, ide-

alen program, ali vodstvo samo se je svojem programu izneverilo. To je dokazal s tem, da ljudstvu ne puste se prosto izraziti, temuč, da mu generali po svoj glavi sami določujejo. Hčejo biti demokrati, dejansko da se skazujejo autokrate. On traj ne more priporočati vsiljenega kandidata, zdi se mu, da bi bilo primernejša voliti strankinega generala Drejca. S tem jih je podučeval kako bi prav za prav morali svoji stranki pomagati do veljave.

Po tem govoru je zopet nastopil Gabršček, ter izjavil, da on ima preveč dela sam za se in njegovo rodoljubje nesega tako daleč, da bi se on žrtvoval za svojo stranko ter zopet priporočal svojega Mihela. Mi pa ne Gabršček zahteval, tudi ne predsednik dal na glasovanje kandidata, češ, saj ti maloštevilni glasovi itak izginejo pred množino nam nasprotnih glasov. — Drejca so tudi prašali, če bo Miha res delal po liberalnem programu. Drejca je odgovoril, da je dal Miha na to častno besedo. Miha se je torej ljudem dal v zobe. Vse je radovedno, če se bo kot poslanec (?) upal slovensko govoriti in s kako končnico se bo podpisoval.

Težak porod ali: Kako je Gabrščekova „ljudska volja“ postavljala kandidate.

Gabršček je menda končno vendar našel kandidata za tolminski volilni okraj. Bil je težak porod! Krošnjaril je z mandatom okoli raznih gospodov. Vsa se je ustrašil Gabrščekove firme. Najbolj je nadlegoval dr. Frankota ter mu silil kandidaturu. Pestil ga je še pretekli petek ob treh popoldne. Toda zamanj. Dr. Franko je ostal mož-beseda ter odklonil Gabrščekovo ponudbo. Kot mož ni mogel drugače ravnati, ko je že enkrat izjavil, da noče nastopiti kakor strankarski kandidat in proti dr. A. Gregorčiču ne kandiduje.

Ko ni Gabršček nič opravil pri dr. Frankotu, se je lotil dr. A. Gruntarja. Kaj je Dolfe vse prestal! V tej stiski mu je prišel na pomoč dr. Treo, „se žrtvoval“ ter sprejel z obema rokama ponujeno kandidaturu. In res je postavil Gabrščekovo „izvrševalni odbor“ dr. Treota v petek zvečer oficijelno za kandidata v hribih. Značilno, kako se dela pri „liberalnih“ „ljudska volja“, je sledeče dejstvo. Dr. Treo bi bil rad kandidiral v goriški okolici, a Gabršček ga je zavrnil, češ da v goriški okolici Treota preveč poznajo, naj zato kandiduje v gorah, kjer ga skoro nihče ne pozna. Gabrščekova „ljudska volja“ je zmagala nad pobožno željo dr. Treota, ki je tako srečno postal kandidatov hribih. Pa glej smolo! Razumnjšim članom „izvrševalnega odbora“ se je začelo brčkone že po noči svitati, da so napravili veliko neumnost s tem, da so dekretilali za tolminski okraj ravno dr. A. Treota za kandidata, ki je še pred malo tedni na shodu v Komnu Kraševce nekako šuntal proti Tolmincem. Posledica tega spoznanja je bila ta, da je bil Gabršček že zopet brez pravega kandidata. Kaj se je potem zgodilo, nam ni še povsem jasno. Dejstvo pa je, že dr. Gruntar v soboto popoldne brzojavno naznanil, da sprejme kandidaturu in da je „Soča“ v soboto popoldne objavila kandidaturu dr. A. Gruntarja. Za danes ga le pomilujemo, da se da izrabljati od političnih komedijantov, ki jih je zbral okoli sebe — Gabršček.

Zgodovina te tolminske kandidature nam jasno dokazuje, kako slepijo naše ljudstvo pod firmo „ljudske volje“. Ko bi se bil vdal dr. Franko Gabrščeku, bi bili proglasili njega za reprezentanta „ljudske volje“. Ker je on odklonil kandidaturu, so postavili seveda na podlagi „ljudske volje“ za kandidata dr. Treota, katerega ni nihče maral. In zdaj predstavlja „ljudsko voljo“ dr. Gruntar. Zdaj piše v nedeljski številki „Elinost“ neki goriški farbar: V hribih so se nekateri oglašali za dr. Frankota, drugi za dr. Treota, vsi pa so se strinjali, da bi bil najboljši kandidat dr. Gruntar. Farbanje je očitvidno! Če so se nekateri oglašali za dr. Frankota, drugi za Treota, potem ni mogoče, da so se v si strinjala, da bi bil Gruntar najboljši kandidat. A za taka protislovja se seveda fabrikanti Gabrščekove „ljudske volje“ ne zmenijo.

Politično sleparstvo.

Volitev čas je za kmeta-trpina lep čas. Visoki gospodje, elegantni mladi inteligenti in frakarji stiskajo ob času volitev tudi najpriprostejšemu kmetiču prijazno roke, se mu dobričajo, mu obe-

tajo, kar si le želi njegovega srca. Nekega takega „inteligenta“ sem videl te dni na delu. Sredi Travnika je obdelaval in mamil tri kmetiče iz svetolucijske župnije. Kar plesal je okoli njih! Kako hitro je migal z ustnicami! Iz medenih ust so se mu kar šleve cedile, tako vestno je izpolnjeval svojo dolžnost kot član Gabrščekovega agitacijskega odbora. Videti ta prizor, sem nehoté vzkliknil: O da bi le dolgo trajal ta lepi čas! Po volitvah postaneš li ubogi kmet itak zopet to, kar si bil: trpin, katerega taki obilzani gospodiči navadno niti več ne pogledajo! Ne le posamezni kmet, tudi kmečki stan zadobiva ob času volitev spoštovanje in ugled. Oglejmo si n. pr. Gabrščekovo „narodno-napredno“ stranko in nje obnašanje proti kmetu! Pred leti se ni brigala za kmeta. Prejšnji načelnik te stranke se je izrazil, da kmetu sploh ni mogoče več pomagati. Za organizacijo kmečkega stana se stranka ni brigala, kmeta je tolažila s obljubo, da se loti zboljšanje njegovega stanja, kadar bodo imeli goriški Slovenci večino v deželnem zboru. To je bila tolažba po receptu: čakaj osol, da trava zraste! Ta „ljubeča“ stranka ni privoščila našemu kmetiču volilno pravice ne za deželni, ne za državni zbor. Pred leti je govoril v goriškem deželnem zboru tedanji načelnik „narodno-napredne“ stranke proti splošni volilni pravici, češ da je le demagogija, ako se na Goriškem zahteva kaj takega, da manjka še predpogojev itd. Enako se je izrazila l. 1904 tudi „Soča“ in še l. 1905 je hvallila dr. a Tavčarja kot „dalekovidnega politika“, ker je govoril v državnem zboru proti splošni volilni pravici. Ta stranka in nje glasilo „Soča“ je povzdigavala v oni dobi v deveta nebesa le razne liberalne trgovce in krčmarje. Obetala jim je ustanovitev trgovske šole, obrtnega muzeja, krčmarskih zadrug, itd. „Mi trgovci in obrtniki“, se je bahal Gabršček v svojem listu, „smo nositelji kulture in omike od pamtivekov.“ S takimi in sličnimi tiradami so se prilizovali trgovcem in obrtnikom, ker so upali z njih pomočjo zmagati pri zadnjih volitvah za deželni zbor. Ni šlo! Kmečke občine so odločile zmago proti Gabrščekovi stranki in vsled tega je začela „Soča“ in njeni patroni loviti kmete, da bi dosegli z njih pomočjo svoje egoistične namene. Zdaj so krčmarji in trgovci pozabljeni, zdaj doni po „Soči“ elava kmečkemu stanu! Politični sleparji okoli „Soče“ se škuljo zdaj za največje prijatelje tega stanu in lovijo glasove pri našem kmetiču, za katerega se do zdaj niso brigali, kateremu niso privoščili niti volilne pravice. Ali jim pojde naš kmet na limanice? Menda ne! Sleparji bi se mu preveč v pest smejali!

Gabršček govori in piše, mi bomo pa volili.

Dopis z Vipavskega.

Vsi pripoznajo, tudi tisti liberalci, ki agitirajo za „kandidata“ Štreklja, da Štrekelj ni zmožen in sposoben za državnega poslanca. To pa ve tudi „Soča“ in najboljše in njen umazan sinček „Primorec“. Pripoznala sta tudi to oba. Pitala sta namreč, da bo že izvrševalni odbor liberalne stranke v Gorici skrbel za to, da bo Štrekelj v državnem zboru delal in kaj in kako bo delal. Bum! Ta je lepa! Torej mi najvolimo poslanca, katerega bo moral še le izvrševalni odbor naprednjaške stranke drezat, da bo kaj delal. Lep poslanec to! Kako pa bo ta izvrševalni odbor to napravil? Morda pojde z Štrekljem v parlament kar cel izvrševalni odbor. Eden odbornik bo Štreklja dregnil, da naj ustane, drugi mu bo usta odprl, tretji pa mu bo v uho vtril, kaj naj kriči. Ti ubogi Štrekelj, kaj ga še zmešajo! Sicer pa, kako zna ta izvrševalni odbor svoje poslance nadzorovati, se je jasno pokazalo pri imenovanju bivšemu „kmečkemu poslancu“ Tolmina. Kje je bil izvrševalni odbor naprednjaške stranke, ko je ta poslanec doma kimal in se prav nič ni brigal za svoje poslanske dolžnosti, ko je vendar odbor tega žalostnega poslanca z raznimi slepili volivcem usilil! Kar je pa storil, je storil proti ljudskim pravicam. Šel je na Dunaj glasovat proti splošni in enakivolivni pravici. Sedaj nam hoče liberalni odbor, usiljeva še slabšega moža za poslanca, Štreklja! Gotovo, Štrekelj je v vsakem oziru veliko slabši in veliko manj zmožen za poslanca kot tolminski Gabršček. In ta moža nam vsiljuje izvrševalni odbor napredne stranke za poslanca! Kdo je tisti izvrševalni odbor? Kobariški,

znani Andrej Gabršček, ki živi samo od prepira. Ta človek ima vso napredno stranko pod svojim bičem. On je general in komandant goriških liberalcev! Ravno on pa je še pred kratkem govoril na shodu socialnih demokratov v Gorici da kmetu ni nič več pomagati! In od tega človeka naj bi bil odvisen naš poslanec! Nikoli! Kaj mislijo goriški liberalni frakarji, da smo kmetje res tako „zabiti“, kakor nas oni imenujejo, kadar nas ne potrebujejo. Gabršček govori po goriških shodih, da kmetu ni pomagati, v svoji „Soči“ in „Primorec“ pa nam z največjo surovostjo zapoveduje, da naj volimo Štreklja, češ, da bo odrešil kmeta. To se pravi delati se z nami norca in če bi Gabrščeka ubogali bi bili res več kot zabiti. Pa tudi to povemo liberalcem resno, da mi smo katoličani in hočemo ostati pri stari veri in zato pošljemo na Dunaj poslanca po svoji vesti. Ta je dr. Peter Laharnar. Oo je mož, ki bo delal čast in korist svojim volivcem in vsem Slovencem bo gotovo eden najuglednejših slovenskih poslancev. Zraven tega je pa mož odkrit katoličan, ki ne bo nikdar glasoval za razporoko, brezversko šolo in kar je še enakih liberalnih divjačen. Zato pošteni volivci, krepko skupaj, da po 14. maju zadovoljni in veseli poročemo! Živio dr. Peter Laharnar, naš dični državni poslanec!

Proč z liberalno surovostjo!

Dopis z Vipavskega.

Glavno lastnost, s katero kaže liberalce svoje liberalstvo je uprav predrzna surovost. Obnašanje zlasti liberalne mladine je mnogokrat nečuvna surovo. Liberalca spoznaš najprej po njegovi surovosti. Zmerjanje, zaničevanje in zasramovanje tega, kar je proti liberalizmu, to je njihovo opravilo. Pošten in dostojen človek mnogokrat ni varen pred surovim zaničevanjem liberalnih kričačev. Od kot izvira ta surovost liberalcev? Iz njihove vzgoje in šole. Šola za liberalce pa je „Soča“ in „Primorec.“ Koliko ostudne surovosti sta že ta dva lista spravila med slov. ljudstvo!! Koliko dobrih mladeničev in tudi mož sta ta dva lista posurovila in podivjala! V „Soči“ in „Primorec“ se teden za tednom prav pobalinsko-surovo blati in zmerja vse osebe, ki delajo proti grdim namenom liberalcev ali ki ne trobijo v Gabrščekov rog. Zljaj so se z vso silo vrgli liberalci na poštenega ljudskega kandidata dr. Petra Laharnarja. Temu izredno nadarjenemu in visokoučnemu možu, sinu slovenske kmetičke hiše, ne morejo liberalci ničesar očitati, kar bi moglo vzeti zaupanje pri zavednih in poštenih vipavskih in kraških volivcih, zato na lop po njem z zmerjanjem in falotskim zabavljanjem. Iz njegovega primalka Laharnar so naredili povsko „Plahajnar.“ In sedaj kriče „Plahajnar“, „Plahajnarji!“ kakor hudobni in smrkavi poglavci. Fej! Ali je to spodobno, ali je to olikano napredno? Tudi mi bi lahko iz Štrekelj napravili štrkelj, štekelj ali kaj drugega. A to ni naše orožje. Mi gremo v boj proti pravemu „Štreklju“ dostojno in pošteno, ker vemo, da Štrekelj ni sposoben in zmožen prav čisto nič za državnega poslanca in pa ker ima protiverski program in protiverske osebne nazore. On je namreč po programu in po lastnih nazorih za s o b o d n o š o l o in za razporoko. Z eno besedo: Štrekelj ni za nič za državni zbor. Zato bodimo vsi volivci na Vipavskem in na Krasu edini in dajmo svoj glas 14. maja, za poštenjaka dr. Petra Laharnarja! Vsak slovenski poštenjak je dolžan delati na to, da ne pride na površje v naši deželi surova in pobalinska Gabrščekova banda, ampak da bo popolnoma poražena.

„Soča“ postavljena na laž.

Iz Gabrovice.

Čast naše občine in dosedaj neomadeževana čast našega dičnega kandidata gospoda dr. Petra Laharnarja zahteva, da na lažnjivi dopis „Kristijan Peter“ iz Gabrovice v umazani „Soči“ št. 41. z dne 11. t. m. izjavimo resnici na ljubo sledeče:

„Dne 8. decembra 1904. se je res udeležil velespoštovani gospod svetovalec dr. Peter Laharnar spreveda s kipom Matere Božje po vasi. Grda laž pa je, da je šel gospod svetovalec tik za duhovščino „s smodko v roki“. Šel pa je prvi za kipom Matere Božje z veliko svečo v roki. — Spreved se je imel pomikati tudi skozi bližnjo vas „Goljavo“. Toda ravno takrat je celi dan razsajala ne le pri nas, temuč v celi okolici huda

nevihta, z dežjem, bliskanjem in gromenjem, kakor se lahko resniceželjni ljudje — če nočejo nam verjeti — prepričajo pri hidrografičnem uradu v Trstu. — Spreved se je izvršil v kljub ugovarjanju razsodnih ljudi in na željo belo oblečenih deklet, ki so srčno želele „nesti“ Mater Božjo v procesiji, in to po najkrajši poti in v begu. Plačala pa so to predrznost posebno v lepo belo obleko oblečene deklice, ki so bile vse premočene. — Zljaj pa menimo, da se ne bo nobeden spodtkal, kakor se nismo tudi mi — razven par pobožnih ženic — kakor piše „Soča“, če se je gospod dr. Laharnar ob takem hudem vremenu in to po zimi 8. decembra po poti pokril. Ni bil on sam pokrit temuč tudi več drugih. — To je torej ta edini veliki madež, ki so ga našli na g. dr. Petru Laharnarju nasprotniki, in ki gaje dosedaj zastoj iskal celi „napredni štab“. — Mi pa se še danes s ponosom spominjamo gospoda dr. Laharnarja, ki je tako neustrašeno nastopil pri naši slovesnosti, res kot „Peter kristijan“, kar ni le njemu v veliko čast, temuč je njegova navzočnost jako povzdignila našo slovesnost. — In le takega gospoda in nobenega drugega bo izvolila naša vas dne 14. maja za svojega poslanca z velikansko večino!

V Gabrovici, dne 14. aprila 1907.

France Bandelj, I. podžupan, Jožef Bandelj, II. podžupan, France Colja in Anton Švara, občinska odbornika.

Podkupljeni liberalni agitatorji.

S Krasa.

Napredna stranka bi rada kupila Štreklja, kakor kaže. Govori se o nekih kronah, ki naj bi jih Štrekljevi privrženci dobili iz Gorice. Take „glihenge“ pa se ne vršijo brez pijače. Zato se pridno zaliva po nekod s teranom. Vse to pa ne bode izdalo ničesar, kakor k večemu to, da bi utegnil kdo zaradi tega premišljevat svojo iz vina izrkanu navdušenost v... Obupno, a odkritosrčno se je izrazil liberalce-strokovnjak v napajanju: „Sedaj je po nas pri volitvah. Dosedaj sem napojil enega in imel sem kar sto mož volivcev. Sedaj pa je treba napajati vsakega posebej in še je nevarnost, da me zaprejo. To so vse naredili klerikalni poslanci. Da bi jo zlodej — še reformo!“ Za danes opozarjamo dotičnike na paragrafa, ki govorita o podkupovanju in pijači. Podkupovanje se kaznuje s strogim zaporom enega do šest mesecev, pijača pa z globo od 10 do 200 K. Kaznovana sta oba: oni, ki podkupuje in oni, ki se da podkupiti. Obenem opozarjamo volivce s Krasa in na Vipavskem, naj se ne dajo begati od kakih kričačev in zapeljivcev. Taki, ki krožijo okoli agitatorja za Štreklja kakor n. pr. zaupnik goriške trgovsko-obrtne zadruge, mizar Švara iz Gorjanskega, ne brusijo podplatov zastoj. Vse njihovo besedičenje in prigovarjanje izvira le iz — žepa. Takim pokažite vrata! Naš kandidat je dr. Peter Laharnar!

Socialni demokratje v Kanalu.

14. t. m. je neki uslužbenec Zupančič, z državnega kolodvora v Gorici sklical železničarski shod v Kanalu. Zbral se je v Križničevem salonu okoli sto oseb, delavcev, obrtnikov, uradnikov, največ pa kmetov. Železničarjev je bilo silno malo na shodu. Gori imenovani je kot govornik premleval storo fraze o socialnodemokratskem raju, o enakosti, o militarizmu itd., le duhovnov se ni upal obirati preveč. Vabil je kmete, naj pristopijo k železničarski zvezi. Misli je nemara, da bo kar vse drlo za njim. Toda priprosti in neuki kmetje so nastopili ter ga pobijali, ker so spoznali, da govori v prvi vrsti le za lastni žep. Ponaljal se je, da zopet pridno agitira, tu so se slišali glasovi: Ne pridemo vas drugič poslušat. Socialni demokratje so zopet enkrat za eno blamažo bogatejši. Ljudstvo je spoznalo, da socialna demokracija ni za nikogar, a za kmeta še najmanje.

Volilci čitajte!

V „Zjedinenih državah“ v Ameriki se je nek mestjan — Campton — petkrat ločil od svoje žene in petkrat zopet poročil! Popusti tudi peto ženo in se poroči z šesto. Vselej iz ničevrednih vzrokov.

Katera pa je bila šesta žena? tista, od katere se je bil v prvo ločil l. 1885. Ta je bila njegova prva, prava zakonska žena! Ni zadosti. Ta žena, njegova prva, katero je bil malopridni mož pustil l. 1885, se je v tem času tudi ona petkrat poročila in petkrat zopet ločila od moža!! Vprašanje je, sta li zdaj

ostala si zvesta?! Kaj še. Ni dolgo minulo in ločila sta se zopet in vsakteri se je zopet poročil in z drugim poročil!... To pa je že strašno, poroče kedo! Gotovo... In to hočejo imeti tudi v Avstriji. Kakoršno starešinstvo, tako županstvo, kakoršni možje, taka občina. Kakoršni poslanci, take postave. Liberalci, socialisti, brezverci in taki, kateri bi se radi v zakonu ločili, hočejo razporoko, razdretje zakona. G. Štrekelj se je sam izjavil, da on bo na Dunaji delal za razporoko!...

Tedaj, če Marjanca ne bo po volji, proč z njo, vzamem pa Papco; ko se te naveličam, poroče kedo, jo pustim in vzamem Katerco. Danes to, jutro drugo, kakor bi kazalo. Ta žena ni več za me, je „ratala“ stara, škrbasta, — proč z njo! Vzemi si otroke in pojdi, kamor ti je drago, zdaj je nova postava. Lahko-mišljena „žena poroče: Veš kaj, ljubi moj mož, ti si tak in tak, zadosti je tega spravi se mi, pojdi! jaz vzamem tega in tega. In otroci?! in vboge siroče? Kam pojdejo? kdo je bo vzal? kedo je bo oskrbel?!... To bo treba vse polno sirotištna in ciganske kompanije se bodo množile, da bo groza.

Kakšni vzroki! Nedavno se je čitalo, da je nekje mestjan svojo ženo samo zato odpodil in se od nje zakonsko ločil, ker je imel mrzle noge. „Ti me preveč mrziš po noči z tvojimi mrzlimi nogami, ločimo se!“

Dopisi.

Plave. — Naš Konjedic si je sezidal lep nov „štalon“, ker se mu je bil stari podrl. Dolgo časa smo ugibali čemu bo rabil nov „štalon“ ko je železnica „furmane“ izpodrinila. — No na belo nedeljo je Konjedic svojo skrivnost izdal. Napravil je v „štalonu“ javen ples, in menda ne zadnjega. — „Štalon“ stane veliko. — Treba ga plačati. — Toda kedor zna, pa zna. — Nekaj je za „štalon“ plačal „erar“, drugo pa naj plačajo plesalci, in popijejo po vrhu vino ki je „furmanom“ ostalo. — Ko bi bilo vse na narodno napredni podlagi. — Toda vsak klerikalec se mora Konjedecu naprednjaku čuditi, da je napravil ravno na belo nedeljo ples, ko je na bližnjem Vrhovlju cerkven shod Bricev in Kanalcev. Ali je mogoče vrgel svoje napredne mreže na „klerikalce“. To bi ne bilo dosledno. — Kedor je odločen naprednjak — liberalce ne sme dobička iskati pri klerikalcih. — Do sedaj je bilo znano, da je bil Konjedic kot župan javnim plesom nasproten, ker kvarijo mladino, radi tega se ljudje sprašujejo kaj bi bilo krivo te spremembe. — Nekateri trdijo da — starost.

Volčjegrud. — Dne 7. aprila je izbruhnila vsa liberalna zagrizenost v dosedaj mirnem Pipanu Antonu, zidarskem mojstru in podjetniku obeh komenskih vodnjakov. Omenjenega dne zvečer je vzel seboj nekega mladeniča in oba sta začela na vse mogoče načine psovati našega somišljenika g. Vinkota Metlikovca. Seve da sta rabila pri tej „pridušni ovaciji“ tudi vse „Sočine“ psovke. No, Vinkotu Metlikovcu ni ugaljala ta podoknica, zato jo je naznanil tamošnjemu sodniku in ta, je bil zopet Metlikovčevih misli ter je obsodil mojstra na 20 K globe oz. 2 dni zopora ter povrnitev stroškov; onega mladeniča je oprostil, češ da je bil zapeljan. „Soči“ svetujemo, da ponatisne to vest; kajti namen ima podučiti njene prišaste, posebno volčjegrajske veljake, kako naj se obnašajo proti „klerikalcem“, drugače bo imel sodnik v Komnu še opraviti z enakimi slučajji.

Dol-Otlica. — Sprejmite tudi od nas, gospod urednik, mi dopis! Mi napredujemo pa ne v slabem, ampak v dobrem. Posebno velik napredek se je pokazal v izboljšanju in v olepšanju cerkve. Kdor je prišel pred desetimi leti v župno cerkev, si je moral misliti: „Ali ti Gorjani ne rabijo cerkve, da je tako ubožno opravljena, ali pa ni nobenega, ki bi skrbel za njo“. Toda ko je pred šestimi leti prišel k nam preč. gosp. Elv. Mez-naršič, si je hitro omislil, kako bi olepšal in okrasil cerkev. In tu se je pokazalo, kaj premore združena moč. Zbrala se je lepa svota in z njo se je popravil kor. Na nov kor spadajo tudi nove orglje in res kmalu se je razlegal njih glas po cerkvi. Ko bi bili le pevci nekoliko bolj izvežbani! Ker je bil v cerkvi le glavni oltar, naredili so drugega z lepo soho

Kraljice sv. rožnega venca. Na stene se je prikazal kmalu zatem krasen križev pot edini te vrste v goriški nadškofiji. Napravila se je nova mramornata obhajilna miza in stopnjice pri glavnem oltarju. Olepšala se je krasna prižnica in mnogo drugih malenkostij. Krona vsemu pa so lepi, veliki novi zvonovi. Na vsa ta podjetja so res lahko Gorjani ponosni. Saj to je sad njih truda, njih žuljev! V kratki dobi šestih let se je vse to izpejalo. Radodarno ljudstvo je prispevalo k temu z večjimi in manjšimi doneski, kakor je bilo mogoče. Toda vse radovoljno, kar si je morda morala od ust odrgati. Sedaj pa je vse pozabljeno. Vsa čast takemu ljudstvu, pa tudi preč. župniku Edv. Meznaršiču, ki je mnogo skrbel, koliko pa prispeval, ve le Bog, kateri naj mu obilo poplača ves trud in skrbi. Menda pa tudi ni dosti dušnih pastirjev, katere bi ljudstvo tako ljubilo in cenilo, kakor ravno Gorjani svojega. To ljubezen si pa tudi zasluži. Vesten mož deluje med nami kot svetovalec in učitelj. Sedaj so pa celo izročili njemu občinski očetje še občinsko blagajno, katero oskrbuje brezplačno. Drugega ni kaj več posebnega na naši planoti. Sneg se nas še drži. Lepo cesto so sedaj napravili po občini, kar pa je bilo tudi neobhodno potrebno. Vse se sedaj pogovarja o volitvah. Vse gori za gosp. Laharnarja, razun par liberalcev, ki pa sami skoro ne vedo, kaj so prav za prav. Morda drugič kaj več o tem. Občan.

Darovi.

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg. Josip Furlani, duh. jubilat 10 K (toliko tudi za „Solski Dom“), m. I. W. 20 v, Ivan Černic 30 v, I. P. 2 K, Ivan Leban 34 v, Josip Gorjanec, krčmar, 2 K. Bog poplačaj stotero!

Darovi. — Uprava „Prim. Lista“ je prejela za „Sol. Dom“ 10 K, katere je daroval gosp. Josip Furlani, duhovnik-jubilant Villa Vicentina. Na valetu pri veleč. g. monsig. Jan. Lukežič v Komnu med dekanijsko duhovščino 40 K in sicer 20 K za „Alojzijevišče“, 20 K za „Solski Dom“.

Za slov. Alojzijevišče: Preč. gg. Ivan Reščič 2 K 80 v, Val. Kragelj b K, Josip Kosec 20 K. P. n. g. Ursič Peter 40 K. Iz Drežnice prijeli dve vreči fižola.

Blagodušnim dobrotnikom srčna hvala! Bog plati!

Za novo župnijsko cerkev presv. Srca Jezusovega v Sočrgi pri Buzetu so darovali sledeči gg. iz Primorske: Rudolf Makarovič, poštar 20 K; Anton Klodič žvitez Sabladoski, c. kr. dvorni svetnik 10 K; dr. Pertot, zdravnik 8 K; Alfonz Blažko, kurat 2 K; Anton Grbec, vikar 1 K; Josip Knava, kurat 10 K; J. Schneider, trgovec 300 K; Jožef Kosec, župnik 10 K; Bog povrni! V Sočrgi, dne 15. aprila 1907. — A. J. Budin.

Novice.

Tridnevne duhovne vaje v slovenskem jeziku začnejo v četrtek zjutraj v cerkvi sv. Ignacija. Red bo ta-le: Danes, jutri in v soboto ob 5. uri zjutraj govor, potem sv. maša, mej katero se moli sv. rožni venec; zvečer bo vse tri dni govor ob 7. uri. Govoril bo preč. o. Salvator Zobec, gvardijan na Sv. Gori. Spovedovanje bo zlasti v soboto popoldne od 4. do 8. zvečer. Preskrbljeno bo za zadostno število spovednikov. V nedeljo zjutraj bo sv. maša ob 3 $\frac{1}{2}$ zjutraj, po maši skupno obhajilo in potem okoli 4 $\frac{1}{2}$ odhod procesije na Sv. Goro. Ljudstvo slovensko, udeleži se teh slovesnosti v obilnem številu!

Katoliško politično društvo v Bovecu priredi prihodnjo nedeljo 21. t. m. v prostorih gostilne „Pri pošti“ ob 3. uri popoldne volivni shod za volivce svojega okoliša. Somišljeniki so uljudno vabljeni, da se shoda obilno udeležijo. Ob enem se opozarja na določbe novega zakona o zborovalni svobodi v naši današnji številki.

Liberalci so izdali sedaj nekaj voliven oklic, v katerem obetajo volivcem zlate gradove, in govoričijo kako bo

ljudstvo sedaj po splošni volivni pravici lahko svobodno govorili. Ej, liberalci, tega pa niste povedali, da ste bili ravno vi ves čas do zadnjega zoper splošno in enako volivno pravico, ki naj bi ljudstvu dala moč. Zakaj tega niso povedali? Odgovor: Zato, ker ljudstvo sleparijo. Drugič pravijo liberalci v oklicu, da hočejo delati za ljudstvo. Prašamo: Kdo je delal doslej? Ali mar liberalci? Ne! Liberalci doslej niti enega koraka ni nobeden naredil zastonj za ljudstvo, medtem ko so bili „Slogini“ katoliški poslanci neumorno na delu za ljudstvo. Zakaj pa liberalci, če so res taki Slovenci prijatelji ljudstva, ne povedo, zakaj tako surovo napadajo „Solski Dom“ v Gorici; zakaj z vso silo in ostudnostjo napadajo vse one, ki hočejo rešiti kmeta iz oderuških rok? Odgovor: Zato, ker liberalci gleda le na dobiček, s svojo politiko le sleparijo ljudstvo.

Liberalci se delajo nadalje v oklicu za strašno dobre kristjane in verne ljudi. Pravijo da niso za razporoko in svobodno šolo pravijo, da mi napačno umevamo. Kdor je tako zaplankan, da to verjame, mu ni pomagati. Mi pa vemo, da so liberalci, seveda še pred volitvami, po tistih par shodih imeli na programu razporoko, ki so jo na to v „Soči“ v dolgih, dolgih člankih zagovarjali. Seveda se liberalci tega sramujejo in boje volivcev. Zato tudi z razporoko sleparijo. Sleparijo tudi s svobodno šolo, ko pravijo, da ne mislijo pod svobodno šolo brezverske šole. Mi pa vemo, če liberalci to tudi taje, da je na Dunaju osnovano društvo, ki ustanavlja šole.

To društvo se zove „Svobodna šola“ in je brezversko in v teh šolah se ne poučuje veronauk. Društvo „Svobodna šola“ je silno bogato in z denarjem spirtira okrog za svoje brezverske namene. Naj povedo naši liberalci: Koliko so dobili od tega društva? Mi pa odločno zahtevamo, da se v šoli poučuje verouk in zato smo proti svobodni šoli in kot taki proti liberalcem. Kdor je naših misli, bo dne 14. maja volil „Slogine“ kandidate. Veselo v boj! Zmaga bo naša!

„Svobodna šola“ — judovska šola. — Društvo „Svobodna šola“ je nastavilo za tajnika juda Siegmunda Krausa. Saj smo vedeli, da bo baronu Hoeku kmalu jud pogledal izza suknje. Sigi Krause je lepa ilustracija za „breskonfesionalnost“ „Svobodne šole“. Proti katoliški vzgoji so govorili na svojem protestnem shodu judje dr. Julij Ofner, dr. Fridjung in predsednik „svobodomiselnih“ zveze Bordan. Čudno da so judje tako „svobodomiselni“. Mojzes jih je drugače učil.

Nadkomisar Gasser in reklamacijsko postopanje. — Napominjani gospod, kateremu je pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici poverjeno reševanje reklamacij, vzeli si je menda za načelo, vsako reklamacijo zavrniti. Tako je vrnil mej drugimi tudi reklamacije, s katerimi se je zahtevalo, da se izbriše iz volivnega imenika ljudje, ki že več let v Gorici ne bivajo. O takem uradnem poizvedovanju glede dobe bivanja, o katerem govori zakon, noče g. nadkomisar ničesar vedeti. Zavračanje reklamacij je najkrajša in tudi najlažja rešitev, a za g. nadkomisarja zelo značilna.

Solkanska občina je darovala za Gregorčičev spomenik 100 K. Srčna ji hvala!

S tem, da časti solkanska občina na ta način spomin našega pesnika, časti tudi samo sebe.

Vojaški škof Belopotocki se je v pond. mudil v Gorici in bil gost prevz. knezonadškofa dr. Sedeja.

Umrl je pretečeni teden na Drežnici 23letni mladenič Mihael Sgubin. Bil je blag in tih. Imeli smo ga vsi radi. Potrdili so ga pred enim mesecem v vojake; on pa je svojo vojsko hitro končal

in šel v deželo, kjer ni prevar in ni solza. Mi pa, ki še živimo na tem pustem svetu, mu kličemo: Vidimo se zad zvezdami!

V Kostanjevici na Krasi je dne 16. t. m. umrla žena g. Novaka Martina, po kratki in mučni bolezni. Rajnica je bila dobra poštena, radodarna žena. Zapustila je šest nedoraslih otrok. Naj počiva v miru!

Umrla je na Opčinah 84 let stara gospa Katarina Slavec, mati tamošnjega župnika dekana.

Umrl je nagloma v Vrtovinu dne 17. t. m. Ivan Gerželj, opok. naučitelj star 59 let. Služboval je v Tolminu, na Srpenici in pri Sv. Luciji. Dolgoletna mučna želodčna bolezen ga je pred 4 leti prisilila v pokoj. Bil je že pripravljen na smrt. Srečna operacija ljubljanskega zdravnika dr. Štajmerja, kateri mu je odrezal črevo od želodca in mu ga prišil na drugo mesto ga je rešilo trpljenja in smrti in mu povrnila veselje do življenja, katerega se je le dve leti veselil. Bil je izgleden krščanski učitelj, skrben oče svoji družini, katero je najskrbnejše izgojil ter preskrbel v učiteljskem stanu. Zadnje dve leti je prebival v rojstnem kraju Vrtovin. Pogreb bo v petek ob 8. zjutraj. N. p. v m.!

— Tatovi. — Iz Rihemberga nam poročajo: Neznani lopovi so pokradli v noči od 12. do 13. t. m. v občinski pisarni blagajno, v kateri so se nahajali poleg 60 K v denarju tudi občinski računi in razne hranilnične knjižice. Vse to z blagajno vred so našli drugi dan v Dragi v potoku razbito in raznešeno. Lopovi niso mogli v naglici vsega pregledati. Tako so pustili v nekem dražbenem zapiskniku 40 K, katerih niso našli. Odnesli so na ta način le kakih 20 K. Vse druge papirje in hranilnične knjižice so našli v potoku. Č. g. kaplanu so tudi odprli hišo in klet in odnesli nekaj jestvin in pijače. Tatovi so pustili železno kladivo za oralo, katero so nekateri zapoznali. Orožniki preiskujejo sedaj vso zadevo.

— Redni občni zbor „Goriške zveze gospodarskih zadrug in društev“ v Gorici se bo vršil v ponedeljek dne 29. aprila 1907 ob 10 $\frac{1}{2}$ uri zjutraj v prostorih zveze ulica Velturini št. 9, I. nadstr. Dnevni red po pravilih. Člani zvezi pridruženih zadrug in društev imajo pravico udeležiti se zvezinih občnih zborov in razprav s posvetovalnim glasom.

— Nesreča radi avtomobila. V nedeljo zvečer se je na kolesu vračal z Neblega uslužbenec „Krojaške zadruge“ g. Lisica. Blizu Kormina mu pride naproti avtomobil. Zadaž za njim pa se je peljal voz. Avtomobil je dal znamenje z rogom, konj se je splašil, zdiral in podrl kolesarja Lisico, ki so ga težko ranjenega prepeljali v goriško bolnišnico.

— Strašna rodbinska drama. V soboto zjutraj je v Rožni dolini pri Ljubljani prerezal delavec Anton Škof z britvijo vrat svojih 16-letnih hčerki, malemu sinčku in sebi. Omračil se mu je um. Bil je sicer pošten mož. Pogreb je bil velikansk. Gotovo je bilo nad 15.000 ljudi. Na pokopališču je vse glasno jokalo.

— Vseh kandidatur v slovenskih volivnih okrajih, katerih štejeemo glasom volilne reforme 24 (proti prejšnjim 15) je priglašanih do sedaj ravno 55. Po strankah se dele kandidature tako: katoličani 23, socialisti 16, liberalci 9 in neodvisni, ki so tudi liberalci 7. Dvoje ali troje kandidatur utegne biti še priglašanih.

— Volilci odprite oči! — Socijalistična-liberalna-judovska-brezbožna „kompanija“, napravila je, če zmaga, za prihodnji državni zbor sledeče predloge:

1. Proč z vsem verskim poukom v šoli; 2. proč z vsemi verskimi vajami na ljudskih in na srednjih šolah; 3. proč z veroučiteljem v vseh šolah! Iz takih šol ne bodo mogli nobeni učenci se učiti za duhovnika. Socijalisti namerujejo odpraviti vse duhovnike da bi zmagalo brezbožstvo (ateizem). Da se to izvrši ali ne, odvisno je od prihodnjih volitev. Volilci odprite oči! nasprotniki sicer trdijo, da ni nevarnosti, da kaj takega ne pride v državni zbor, pa lažejo, da bi ljudi oslepili in ložej zase pridobili. Nič jim ne verjete! njih glavno orožje, je laž. To namene imajo z „prosto šolo“.

— To hočejo socijalisti! — Nekje v Italiji rmrje znan socijalist. Stara njegova mati je želela, da bi bil njen sin spravljen z Bogom in pokopan kakor ka-

toličan. Toda prijatelji njegovi — socijalisti — so bolnika tako stražili, da noben duhovnik ni mogel k njemu.

Dobra mati je radi tega hudo žalovala; tolažila se je le z božjim usmiljenjem. Po opravih gre ona z doma. Ta čas ji umrje sin. Socijalisti napravijo tedaj, brez njenega vedenja, civilen pogreb, brez duhovnika in brez vsega, z vsem šundrom in hrupom socijalistov. Ko se uboga mati vrne in zve, kaj se je zgodilo, jo popade taka britkost in žalost, da je umrla!... To so pač hujski kot divjaki, pravi barbari!...

— Nobeno čudo! — Banke tožijo, da si zavarovanci požigajo poslopja!... Je li to čudo? Saj pišejo brezverski listi, da ni Boga. Če ni Boga, česa bi se bali? Če ni Boga, ni vesti, ni poštenja, ni strahu božjega. Socijalisti očijo brezverstvo in voditelji njih so očitni brezverci. Njih časopisje blati vse, kar je svetega in verskega. Če ni Boga, česa bi se še bali? Ali morda orožnikov? Morda vojakov? Ali postav? Sami ste krivi! Sami ste krivi, da človek ni več varen ne na poti, ne doma. Vzemite človeku vero v Boga, v ono bitje, ki vse vidi, vse plačuje in kaznuje, in vzeli ste mu vse; iz človeka naredili ste divjo zver.

In ljudi, ki v Boga ne verujejo, naj se voli v poslance?!

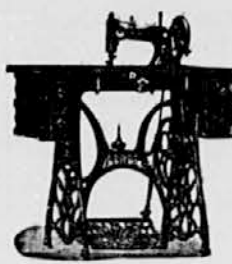
Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Solskega Doma“.

And. Fajt,
pek. izvedenec Gorica
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša).

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinjšega, k-čor sa nove maše in godove, kolace za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po smerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Saunig in Dekleva

ulica Municipalo št. 1. Gorica.

Velika tovarniška zloga šivalnih strojev kakor za šivilje, krojače, črevljarje in tudi za umetno vezanje (reka niranje). V zalogi se tudi nahajajo angleška dvo-kolesa Helical Premier in slamorezni stroji, mokresi in razne puške lastna mehaniška popravilnica.

Mi ostiva gospa,

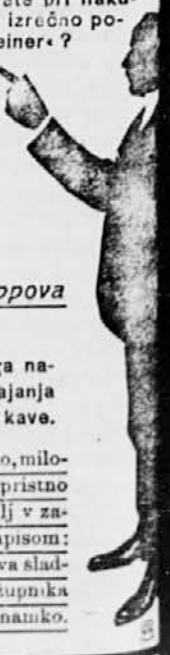
ali veste, zakaj morate pri nakupu kave gladne kave izrečno podudarjati ime „Kathreiner“?

Ker se vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vsehrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le
Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava

Ima spričo posebnega načina svojega proizvajanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natančno, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: „Kathreinerjeva Kneippova sladna kava“ in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Novice iz Mirna.

Nova bolniška blagajna. Mirenski delavci pozor! — Čast imamo vam naznaniti, da se je vstanevala v Mirnu nova bolniška blagajna. V Mirnu sicer že imamo bolniško blagajno, ta vleče preveč za delavstvo. Mi liberalci pa hočemo, da je delavstvo v „preši“. Dokaz, da znamo mi delavce prešati, naj vam bo bivša mirenska podružnica v Rupi. Kdo se ne spominja, kako smo takrat bolnike na delo lovili? Kdo se ne spominja da je A. „Zake“ predsednik podružnice pisal zdravniku dr. Vilatiju, naj dela strogo z bolniki? Torej prešati znamo delavstvo mi liberalci, in zato delavci le noter, le noter v novo bolniško blagajno! Mi liberalci pa hočemo tudi, da ko oderemo delavce, za par tisočakov, da društvo „prenaredimo“. Kako se to dela, menda vsi veste, saj ste videli kako smo bivšo podružnico podrli. He! In zakaj je ne bi, saj je imela par tisočakov rezervnega fonda. Škoda denarcev, ki v takih društvih leže, torej naj nam nobeden ne zameri, če smo društvo razpustili in denarje varno spravili pred delavci. Do danes še nismo plačali naših zastankov in če se naše mnenje vresniči jih tudi ne plačamo. Kakor vidite torej znamo le mi, liberalci voditi bolniške blagajne. Delavci, kmetje, staro in mlado, halo v našo „prešo“! Vsi v novo „blagajno“, kajti prazna je še! Napolnite jo nam, da jo izpraznimo kakor smo „podružnico“ v Rupi.

Toda šalo na stran. Bili so časi, ko smo bili vsi mirenski delavci in gospodarji združeni v „podružnico“ „Slovenskega bralnega in podpornega društva“ v Gorici. Delavci smo bili tako lahkoverni, da smo vodstvo te podružnice prepustili v rokah naših sedaj liberalnih, delodajalcev. Ko je tem ljudem zrastle greben, začeli so se ponášati kot neodvisni gospodarji „podružnice“. Delavce so zatirali s tem, da so jim trgali bolniške podpore. Društveni zdravnik je dobival povelja, naj z bolniki strogo ravna. Na ta način se je v par letih prahrnilo 2700 kron. Delavci videč, da v tej „preši“ ne morejo več vstrajati, so zahtevali, naj se skliče občni zbor, kateri že dve leti ni bil sklican. Naši liberalci pa so vedeli, če skličejo občni zbor, da jim odklenka, zato niso hoteli sklicati občnega zbora, ampak so začeli podružnico slabo voditi, da je bilo „Slovensko bralno in podporno društvo“ v Gorici prisiljeno, jo razpustiti. Razni liberalni delodajalci so takrat podružnici dolgovali zneske, katere so od delavcev pobirali. Mesto da bi te zneske ob razpustu podružnice plačali, shranili so jih v svoje žepce. Torej denar, katerega so pobirali od delavcev so podružnici ostali dolžni. In ta denar še danes hranijo. Konstatiramo tukaj, da je neki človek ki „pod gradom“ kamnje rije še danes dolžan plačati 132 K 12 v delavskih žuljev.

Ko so nas naši „naprednjaki“ zalovili zopet v laško „Okrajno bolniško blagajno“ smo skušali si ustanoviti samostojno društvo. Posrečilo nam se je, da smo v osebi vlč. g. dr. Gregorčiča dobili moža, ki nam je ponudil svojo pomoč. Čeravno po dolgem trudu smo vendar srečno prišli do samostojnega društva, z imenom „Podporno društvo v Mirnu“ vpisana pomožna blagajnica. Povabili smo takrat vse mirenske delodajalce, da svoje delavce v domači blagajni zavarujejo. Odzvalo se jih je velika večina. A liberalni zagrizenci niso hoteli svojih delavcev v domačem društvu zavarovati, ampak so jih pustili rajši v laški okrajni blagajni in so tja še 9 vinarjev na teden več plačevali za isto podporo v slučaju bolezni.

A tem razdiralcem domačega miru ni bilo to dovolj. Sli so in rekli: Bolniško blagajno treba izpodriniti! Dobili so en izstis naših pravil in vstanovili so drugo bolniško blagajno. Od njih toliko zaničevani vlč. dr. Gregorčič jim prišel v tem oziru prav. Kajti za ustanovitev društva so se poslužili od njega napravljjenih naših pravil. Tako imamo danes v Mirnu dve bolniški blagajni. Tisti, ki so bili zadovoljni s tem, da so zrušili podružnico ter delavce vpisovali v „Okrajno bolniško blagajno“, tisti pravim niso niti mezinca dvignili, da bi delavstvo rešili iz laških rok. Ko smo pa mi to delo izvršili so iz zavisti in zagrizenosti začeli konkurirati domačemu društvu. Za predsednika tej konkurenčni blagajni so postavili Italijana Scalletarija ter s tem pokazali svojo narodnost v lepi luči. Delavce pozivamo, da gredo v novo

društvo, kjer se cedi med in mleko, kar dokazuje sledeči slučaj: Prvi, ki je v tem društvu obolet, je bil neki Kogoj. Poslal je po listek za zdravnika. A predsednik ni hotel ženi Kogojevi verjeti, zato je rekel: „Naj ga pride sam!“ Toraj, če tudi je kdo napol mrtev „sam ga mora priti“ po listek za zdravnika. In sicer se mora to zgoditi lepo in ponižno, kajti širiti strahovlado, to bo glavni namen društva. Mi smo pa prepričani, da kar je zavednih delavcev v Mirnu ne bodo šli več na ta liberalni lim. In z veseljem moramo povedati, da je le 11 delavcev prestopilo iz našega v novo društvo. Novemu društvu pa napovemo že danes boj na življenje in smrt!

Krasno postopanje našega županstva! — Dne 24. marca je Joško Beltram, to je tisti Joško, ki je prvi „ošlja kristjani smo mi“ pisal v „Sočo“, tisti J ško, ki je pokokal o priliki šempeterskega shoda v tamkajšnji „špekhamro“ tisti, katerega je moral o neki priliki naš župan cele dve uri miriti, da ni nekoga pretepel, in kateremu je naš župan rekel: Ti Joško, si „kudič“, torej ta Joško je nekega našega pristaša brez uzroka dejansko napadel in mu prizadel lahko telesno poškodbo. Dne 5. t. m. je bila pred goriško sodnijo obravnava, kjer je Joško dobil 3 dni nagrade in bo plačal stroške. Mi bi o tej stvari ne pisali ali nekaj družega je, kar nas je k temu prisililo. Pri obravnavi je namreč Joškov zagovornik povedal, da ima od slavnega županstva v Mirnu dve spričevali, in sicer prvo o osebi obtoženca Joškota Beltrama, drugo o osebi tožitelja Ivana Vuksa. Joškota slika spričevalo kot najkrotkejšega človeka v Mirnu. Pravi, da on je priden delavec, kateri še v krčme malo hodi. Sploh ga opisuje kot takega, ki niti ptiču vode ne zblodi. Spričevalo o tožtelju Vuksu pa je škandal in najslabše spričevalo našega županstva. To spričevalo opisuje našega pristaša kot najslabše barabo, pravi da je razgrajč, ki pride večkrat v konflikt z policijo. Najslabši človek v Mirnu ne zasluži takega spričevala. Da je ravno narobe res, kakor je naše slavno županstvo izjavilo, to vemo vsi. To ve tudi g. Urbančič, ki je rekel, da „papir se pusti pisat.“ Če torej še občinski tajnik tako izjavlja, potem lahko vsakdo vidi, kakšen ugled mora imeti tako županstvo, katero napravi iz „kudičev“ angele. Seveda zato, ker „papir se pusti pisati.“ Za danes povemo našemu županstvu, da stvar ni še rešena, ampak da bo dal Vuk županstvu priliko, da svoje trditve dokaže.

Razgrajči na veliki petek. — Na veliki petek ob dveh po polnoči sta dva liberalca razgrajala po vasi in mirne ljudi budila iz spanja. Šla sta pred orožniško postajo in tam z zvoncem orožnike budila. Ko so isti vstali, sta jo potegnila. Za danes povemo, da sta bila ta dva človeka liberalna inteligenta. Torej takim inteligentom je vse dovoljeno. Da je bil ta dan veliki petek, to pri liberalcih ne pride v poštev, pač pa bi moral priti pri njih v poštev policijski red. Če je policijski red veljaven za druge, naj bo tudi za občinske in druge uradnike. Županstvu je menda ta slučaj znan, zato je naj dotičnike kaznuje ali pa vsem pusti prostost razgrajanja. Pričakujemo, da bo g. Urbančič v tem slučaju uplival na županstvo, da bosta oba razgrajča strogo kaznovana, saj je g. Urbančič zelo zavzet za mir v občini.

O pomba. — Nismo mislili takih stvari spravljati v javnost ali prisiljeni smo, in danes povemo našim liberalcem: Dolgo smo trpeli, mera je polna, nedolžne ste spravili v zapor, kajti še danes si upamo dokazati, da je nekdo sedel v zaporu dva dni, čeravno je bil doma ta čas ko je po vaših besedah v Marmoljevi krčmi razgrajal. In vedite, da smo tudi mi ljudje, ki jih krivice pečejo. Vi, ki z malimi izjemami vsako nedeljo kršite policijski red, nimate pravice, druge po nedolžnem soditi. Z ustanovitvijo bolniške blagajne pa ste začeli še drugi boj, začeli ste boj, katerega bi se moral vsakdo sramovati. Torej Vi nas ste pozvali na boj posledice pripišite si sami sebi. Vi ste začeli, mi bomo končali, in sicer končali takrat, ko bode zadnji sled liberalizma zginit iz naše lepe občine. Kakor kaže, ne bo dolgo, ko bo ta ljudskim koristim sovražno gnajloba popolnoma izginita iz Mirna.

Delavski shod.

V nedeljo popoldne je bil pri Gorjancu na Kornju v Gorici delavski shod

ob ogromni udeležbi delavskega ljudstva. Shod je otvoril ob odsotnosti g. predsednika č. g. dr. Andrej Pavlica, ki je govoril najprej o prihodnjih državnoborskih volitvah. Govornik je podal mnogo koristnih naukov, katerih naj bi se držalo delavstvo ob prihodnjih volitvah. Naj navedemo iz njegovega govora le par uporab gledé izkaznic in volivnih listov. Kdor bi ne dobil v roke vsaj 24 ur pred volitvijo izkaznice, naj gre sam po njo tja, kjer se bodo delile. Kraj, kjer se bodo delile izkaznice se mora uradno naznaniti. Izkaznico bo treba prinesiti na volišče in jo pokazati komisiji. Poleg izkaznice bomo dobili v roke tudi volivne liste, na katere bomo morali zapisati ime, priimek in stan gospoda kandidata. Kdor izgubi ali sam uniči volivni list, dobil bo lahko drug volivni sobi. Volitev bo tajna. Nihče ne bo vedel, koga smo volili. Zato se ni treba nikogar bati. Ko bi gospodar koga hotel siliti, naj naznani to delavskemu društvu. Če je kdo zapisal na volivni list ime kandidata, ki ga želi gospodar, naj ne odda ta volivni list, lahko ga potem vniči in na nov zapiše ime kandidata, ki je po naših mislih in željah. Izkaznico je treba shraniti, ker jo utegnemo rabiti pri ožji volitvi.

Dalje naznani govornik, da se je osnoval v Gorici volivni odbor zmernih meščanov vseh treh narodnosti, kateri misli postaviti za kandidata volečislana in pri vseh priljubljenega g.

Jerneja Kopača

svečarja,

moža, ki je vzet izmed ljudstva, izmed delavstva, ki si je se svojo pridnostjo, se svojim razumnim in lepim delovanjem pridobil v mestu pri Slovencih, Italijan in Nemcih toliko ugleda in tako trdno stališče, da lahko nastopi kot kandidat.

Pri teh besedah niso mogli poslušavci več brzdati navdušenja. Burni živoklici so odmevali po dvorani in po Kornju, na katerem se je nabralo precej občinstva.

Zlaj nastopi g. kandidat Jernej Kopač, ki razvije v kratkih potezah svoj program. Pravi, da bo deloval na krščanski podlagi za ljudstvo, zlasti za delavske sloje, iz katerih je sam. Delavci niso odličevali do zdaj v politiki, ker jih je volivni red izključeval od politike, a zdaj, ko so izvojevali splošno in enako volivno pravico, naj se te tudi krepko poprimejo, da si priborijo resničnih koristi.

Po govoru g. Kopača, kateremu je delavstvo navdušeno pritrjevalo, oglašuje se k besedi g. Josip Rovana, ki pozdravi g. kandidata v imenu svojih soimšljenikov. Pravi, da moramo vsi složno potegniti pri ti soc. demokraciji, ki je proti veri in proti narodnosti. Sveta nam mora biti vera in ljubiti moramo svojo narodnost!

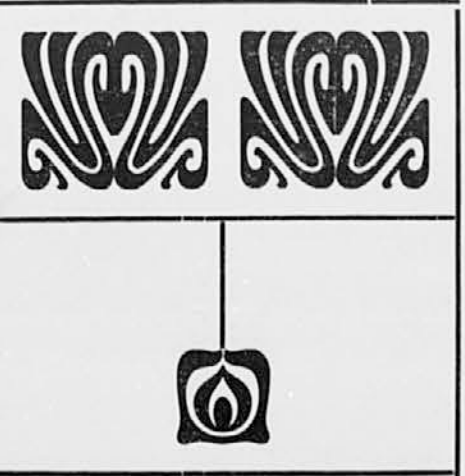
Č. g. dr. Pavlica se zahvali g. Rovanu za lepe besede in postavi na glasovanje sledeči predlog:

„Slovensko kat. delavsko društvo“ naj izrazi: 1. zahvalo volivnemu odboru zmernih goriških meščanov vseh strank, da je prevzel vse delo za volitve. Posebna zahvala naj se izreče gosp. dr. Treo-tu, g. Luki Dugarju in pa nevtrudljivim gospici Marici Podgornikov in drugim, ki so se žrtvovali. 2. društvo naj izrazi volivnemu odboru veselje, da se je postavil za kandidata mož, ki ga bode volilo vse delavstvo z navdušenjem. (Sprejeto soglasno.)

G. Makuc pravi, naj se izreče zahvala tudi č. g. dr. Pavlici, za ves trud in požrtvovalnost. (Sprejeto soglasno.)

Č. g. dr. Andrej Pavlica govori dalje o sklepu goriškega mestnega sveta, da naj se namreč prekrsti ulica „Via Signori“ v Via „Giosue Carducci“. Giosue Carducci je bil nasprotnik av. vere katoliške in zagrizen sovražnik Avstrije.

Tak mož pač ne zasluži, da bi se mu napravil v Gorici, ki je še vedno katoliško in avstrijsko mesto, spomenik. Proti temu koraku gor. mestnega sveta smo nabrali dozdej že nad 600 podpisov, ki smo jih poslali visokemu c. k. namestništvu v Trst. Predlaga, da naj se tem podpisom pridruži tudi društvo. Sklep goriškega mestnega sveta ne sme obveljati, ker je sramoten. (Predlog se sprejme soglasno)

„Krojaška zadruga“
Gorica
Via Signori h. št. 7
skladišče tev. 6

Vaše blagorodje.
Povodom pričete spomladanske sezone dovoljujemo si Vašemu blagorodju udano naznaniti, da so nam došle že vse

zadnje novosti modnega blaga,

kakor: volne, zephyr, perkale, batiste in razno drugo blago

Dovoljujemo se Vas radi tega prositi, da nas o potrebi gotovo počastite z Vašim cenjenim obiskom in si ogledate vse naše v velikanski izberih v zalogi se nahajajoče novosti, ali pa blagovolite naročiti vzorce katerogakoli blaga, koje Vam pošljemo rado-voljno franko na dom, da se sami prepričate o naši zares bogati zalogi in izberih

Obenem opozarjamo, da so cene **zelo nizke,**

ker smo nakupili pred po-višanjem cen.

Nadejaje se blagohotnega vpoštevanja naše prošnje, se že v naprej zahvaljujemo z odločnim spoštovanjem

udani
Teodor Hribar.

BLAGO JE NAJBOLJŠE VRSTE IN VELIKO CENEJE KOT PRI VSAKI KONKURENCI.

K besedi se oglasita tudi še gospoda Kopač in Rovana, ki naglašata, da se mora ta sklep mestnega sveta obsojati tudi stališča trgovcev, ki imajo v Gosposki ulici že dobro vpeljane in povsod znane trgovine. S to neumno spremembo bi trpeli škodo trgovci v Gosposki ulici. G. Rovana pove, da so tudi njegovi somišljeniki poslali v Trst ugovor. Ugovori in shodi naj se ponavljajo.

H koncu omeni še g. duhovni voditelj, da se bodo obhajale za slovensko delavstvo in za goriške Slovence sploh v tem tednu tridnevne duhovne vaje, katere se zaključijo v nedeljo zjutraj o procesiji na sv. Goro. Želeč zmage zborovalcem in vspeha ob državnozbornskih volitvah zaključijo zborovanje med navdušenimi živio-klici.

Zakon v varstvo zborovalne svobode.

Preprečba shodov.

Kdor namenoma sam ali pa v zvezi z drugimi volivni shod, kateri se je sklical, da bi se čulo volivne kandidate, ali pa shod, ki se je sklical v svrhu volitvenih razgovorov ali pa poslušanja poročila poslancev, ali pa shod, ki spada pod društveni in shodni zakon in se je pravno pravilno sklical v svrhu razmatiranja javnih zadev, prepreči s tem da zabranjuje k udeležbi opravičenim osebam pristop, ali da neopravičeno vdre k zborovanju ali da navzoče ali za vodstvo in vzdrževanje redu poklicane osebe izpodriva, ali da se formalnim na ta zborovanja nanašajočim se odredbam teh oseb siloma upira, se radi prestopka kaznuje z zaporem od enega tedna do treh mesecev.

Pri obteževalnih okoliščinah, osobito proti napljevalem in deležnikom preprečbe shoda, ako se je preprečba začela od več oseb v dogovorjeni zvezi, je spoznati s strogim zaporem do šestih mesecev.

Pri shodih, ki ne spadata pod društveni zakon, so sklicatelji k vodstvu in vzdrževanju redu poklicane osebe, dokler shod drugih ne izvoli.

Neopravičena udeležba shodov.

Kdor se shodov, označenih v § 15, in kateri so v smislu sklica omejeni na volivce ali pa na točno označeno vrsto volivcev, na člane kakega društva ali pa na povabljene udeležence, vedoma neopravičeno udeleži in shoda v kljub pozivu za vodstvo in vzdrževanje redu poklicanih oseb ne zapusti, se kaznuje z denarno globo od deset do dvesto kron.

Književnost - umetnost.

* Šmarnice za l. 1907. „Katoliška bukvarna je izdala za tekoče leto lepe Šmarnice. „Devica verna“. Spisal I. Godec, župnik v pokoju. — Smer za letošnje Šmarnice je popolnoma nova. Gospod pisatelj je čutil potrebo spisati apologetične Šmarnice. Nobena družba na svetu — pravi pisatelj — nima toliko sovražnikov, kakor katoliška cerkev. Če trume laži-néensjkov vstajajo in izkušajo ovréti resnice naše svete vere. Tudi med narodom se častokrat slišijo govornice zoper vero. Sramotno je, če

tako govorjenje poslušati veren mož, pa ne ve nsglo odgovoriti in zavrniti onega, ki govori zoper verske resnice. Zato naj bodo te Šmarnice v poduk, kako je treba braniti sv. vero proti raznim krivim prerokom. Razvidno je iz tega, kako časa primerna je snov, katere je izbral gosp. pisatelj za svoje Šmarnice. Dandanes treba, da je vsak katoličan tudi apologet, branitelj svoje vere. In kar pomaga v ta namen, da se verniki vrde v poznanju verskih resnic, nam je dobro došlo. Vpletenih je v Šmarnice tudi mnogo vzgledov in dogodb. Berivo za vsaki dan je kratko, gotovo Šmarnicam le v korist, ker dolgi govori vzlasti pa dolgo branje hitro utruja poslušalca. Da je knjiga priročnejša, opustil se je tudi molitvenik, ki je bil navadno priložen Šmarnicam. Cena vezani knjigi je 1 K 80 v. s poštino 1 K 92 v. Dobiva se v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Loterijske številke.

13. aprila.

Trst 34 49 38 8 37
Linc 30 56 78 23 79

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da agine v kratkem času omotica in šivotna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberskega in drobnega бага ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše švanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čovljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih ter na deželi.

Službo opravnika ali vrtnarja

išče priden in pošten mladenič, kateri je izvršil kmet. šolo z dobrim vspehom, ima eno leto prakse ter je prost vojašine. — Ponudbe sprejema upravništvo tega lista.

MED

jako dober za pecivo ali zdravilo kg K 1'20
zpihani pomladanski . . . . . kg K 1'60
čebelni pitanec . . . . . kg K 1'20

Na debelo

v originalnih posodah se cena izdatno zniža.

J. Kopač,
svečar v Gorici.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korju, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Milsveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mline iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Najboljše stiskalnice za vino

in OLJKE so naše stiskalnice „HERKUL“

najnovjšega in najboljšega sestava z dvojnimi in neprotrganim pritiskalom; zajamčeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice; hidravlična stiskalnica, najboljšo avtomatizirano patentno „SYPHONIA“ ki delujejo same vane škropilnice od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti. Plugi, mlinci za grozdje, sadje in oljke. Stiskalnice za grozdje. Vinogradski plugi. Sušilnice sadje in druge vegetalne. Livnjanske in mineralne pridolke. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, roštalnice. Slamo-romnice, ročni mlinci za žito v razni velikosti in vsi drugi stroji za poljedelstvo. I. deluje in prodaja z jamstvom kot posebnost najnoveje, izborne izdelave, kot najboljšo pripoznano in odlikovano sestavi

Ph. Mayfart & Co

tovarna za poljedelske in vin-
ske stroje na DUNAJU,
II. Taborstrasse št. 71.

Automat. škropilnica.

Odlikovani v vseh državah svetá z nad 500 zlatimi in srobnimi kolajnami. Cenik s podobami in mnogostevilna pohvalna pisma. — Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer se nismo zastopali.

Odvetniško pisarno

je otvoril dne 8. t. m.

odvetnik dr. Ivan Sket

V Gorici ulica Tre Rê 19., I. n.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Centralna posojilnica

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905

na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. januarja 1907

na menice po 6%, na vknjižbo po 5 1/2%

Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.